

Ντ. Βυζάντιος: Ένας διαρκώς ανανεούμενος δημιουργός

Ανανεωμένη και πιστή στο θεμελιακό πιστεύω του είναι η πρόσφατη δουλειά του Ντ. Βυζάντιου.

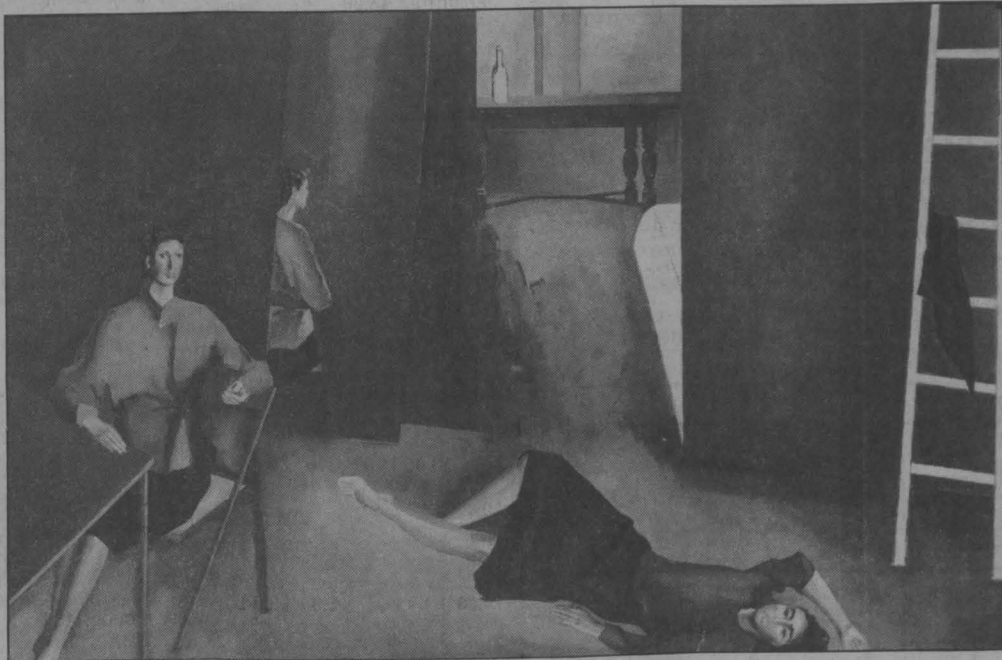
Πρόκειται για συνθέσεις με λάδι στις οποίες ο σημαντικός αυτός και καθιερωμένος στο Παρίσι ζωγράφος, που έχει επανηλεγμένα τιμηθεί με διακρίσεις είχε σαν πρωταρχικό μέλημα να διαπεράσει σχεδόν στην κυριολεξία την αίσθηση του χώρου. Πέτυχε, μάλιστα κάτι ιδιαίτερα δύσκολο: χωρίς να καταγγίσει την έννοια του χώρου την υπερεκέλιξε με τα μέσα της ζωγραφικής αναπλάθοντας την. Σε αυτήν άλλωστε την τόσο ιδιότυπη αίσθηση του χώρου που έχει ο καλλιτέχνης, ανα-

Της **ΝΤ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ-ΡΟΓΚΑΝ**

φερόταν και η ενδιαφέρουσα συνέντευξη που έδωσε στον διευθυντή του καλλιτεχνικού περιοδικού Α. SOUCHAUD.

Ο χώρος υποβλημένος μέσα από πλέγματα γραμμών στα παλαιότερα μαυρόασπρα σχέδια του Βυζάντιου με τα οποία και κατέκτησε για πρώτη φορά την ωριμότητα απεικονιζόταν σε συνάρτηση με τις ανθρώπινες μορφές που διαγράφονταν μέσα από αυτά. Στην τωρινή δουλειά του Βυζάντιου έχει υλοστεί μια ουσιαστική μεταλλαγή καθώς μοιάζει να έχει αποκτήσει μιαν ιδιόμορφη αίσθηση του βάθους και καθώς συγχρόνως έχει περιβληθεί μιαν ιδιαίτερη σφαιρικότητα. Στα μαυρόασπρα σχέδια το οπτικό μας πεδίο κατακτούσε τον χώρο που υποβάλλει ο καλλιτέχνης βαθμιαία μέσα από έναν συνεχή διάλογο - θέση - αντίθεση που περιέχεται στα πλέγματα των γραμμών και τα «όποια» σχήματα ξεπροβάλλουν μέσα από αυτά σε μια σχέση συνεχούς διαστολής - συστολής.

Στα τωρινά έργα επικρατεί μια διαφορετική αίσθηση της ισορροπίας μέσα από την οποία έχει συμβεί μια ιδιαίτερα αξιόλογη «επαναφορά» της φηγούρας. Πρόκειται, ειδικότερα για μιαν αναβίωση της ανθρώπινης μορφής και μια αναθεώρησή της, σε σχέση πάντα με τον χώρο που αυτή ορίζει αλλά ταυτοχρόνως ορίζεται από αυτήν.



Σύνθεση (λάδι) του ζωγράφου Ντ. Βυζάντιου

Στο σημείο αυτό διαπιστώνουμε μια ρήξη με την παλαιότερη δουλειά του Βυζάντιου ενώ βέβαια, συνδυητικό πάντα στοιχείο παραμένει ο προβληματισμός του καλλιτέχνη ως προς τον χώρο.

Προάγγελος της νέας του αυτής δουλειάς -όπως μας είπε ο ίδιος- ήταν οι συνθέσεις με τα ανθρώπινα κεφάλια, προβλημένα μέσα από μια ιδιόμορφη αξιοποίηση του φωτός και της σκιάς. Μια ενότητα από 40 έργα με ψυχολογικές προεκτάσεις.

«Στα πλαίσια της σύγχρονης μας τέχνης επικρατεί μια ιδιόμορφη θριαμβολογία», μας εξομολογήθηκε ο Βυζάντιος. Αυτή, ακριβώς, η θριαμβολογία ορίζει μερικά στερεότυπα γνωρίσματα και καταστάσεις γύρω από τα έργα, κάτι που έχει ένα

ιδιαίτερα αργητικό αποτέλεσμα. Αντίθετα υπάρχει και εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα επίκαιρη στην εποχή μας η άποψη και κυρίως η «θέση» ενός Σεζάν, που έχει έναν εννοιολογικό - μεταφυσικό σε υψηλή χαράχτρα.

«Είναι αδύνατο να ζωγραφίζει κανείς αυτό που βλέπει» είχε πει ο Σεζάν και αυτό ακριβώς το πιστεύω του είχε καθορίσει τη ζωγραφική του έκφραση. «Έχω ακράδαντα υιοθετήσει αυτήν την άποψη και μάλιστα μέσα από διάφορες προσεγγίσεις. Διανύοντας παραστατικές, αφηρημένες ή και ημιπαραστατικές σε έκφραση περιόδους και φάσεις επέστρεψα στην παραστατικότητα μέσα από μια τελείως διαφορετική σκοπιά και οπτική γωνία. Ακριβώς αυτό είναι που πέτυχα και στην

ενότητα με τις «νεκρές φύσεις» όπου αντέστρεψα τον καθιερωμένο προβληματισμό. Χρησιμοποιώντας διαφορετικές τεχνικές σε ένα και το αυτό έργο, τεχνικές που ξεπτάκωναν και μια διαφορετική μανιέρα και - ανάλογα - μια διαφορετική οπτική γωνία σκηνοθετούσα ή καλύτερα έκτισα έναν καινούργιο χώρο. Ας μην ξεχνάμε ότι ο κόσμος γύρω μας και ό,τι μας περιβάλλει έχει ήδη σημειώσει μια πλανητική σε υψηλή μεταλλαγή. Σε αυτήν την κατάσταση που επικρατεί οι καθιερωμένες, στερεότυπες διαφορές έχουν χάσει την ένταση που τις χαρακτήριζε άλλοτε και οι ιδιομορφίες που σημειώνουμε είναι διαφορετικά εννοημένες. Πού είναι τώρα πια το κέντρο του βάρους; Πώς διακρίνουμε την βαθύτερη ενότητα που χαρακτηρίζει ό,τι μας περιβάλλει; Υπάρχει παράλληλα μια γενικότερα εννοημένη παρεξήγηση στον κόσμο της τέχνης. Όλος ο κόσμος μπορεί πια να εκθέσει μια που στην εποχή μας τίποτα πια δεν μπορεί να οριστεί ή να προσδιοριστεί επακριβώς. Θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι πρόκειται για μια «διστραμμένη» εποχή που όλα έχουν πέραση κι όπου δεν υπάρχει κανένα απολύτως εμπόδιο ή ενδοιασμός για έναν καλλιτέχνη. Είναι πια πολύ δύσκολο να διαπιστώσεις ποιος αισθάνεται και ποιος όχι σε συνάρτηση, βέβαια, με όσα φτιάχνει. Υπάρχει και επικρατεί μια γενικότερη - καθολικότερη ασάφεια».

Αυτήν, ακριβώς, την ασάφεια πολεμάει και σε αυτήν εναντιώνεται ο Ντ. Βυζάντιος - μια ολόκληρη ζωή - πετυχαίνοντας έτσι μιαν εκ των έδων ανάπλαση της εικαστικής του έκφρασης, απόλυτα συνδεδεμένη με μιαν ιδιόμορφη ποιητική αίσθηση. Στα έργα που ζωγράφισε πρόσφατα, όπως στον «μαύρο καθρέφτη» που απεικονίζεται εδώ διαπιστώνουμε ότι ο καλλιτέχνης κατόρθωσε να ανακαλύψει και να αποκαλύψει με τον πιο ουσιαστικό τρόπο μια όσο γίνεται πιο σφαιρικά εννοημένη αίσθηση του χώρου και κυρίως: μιαν αίσθηση περιβλημένη με το γνώρισμα μιας πολύ προχωρημένης ψυχολογικής και μεταφυσικής προσέγγισης.